

Cirkulující nádorové buňky v onkourologii

Circulating tumor cells in oncurology

Alžběta Kantorová, Viktor Soukup, Otakar Čapoun

Urologická klinika VFN a 1. LF UK, Praha

Došlo: 23. 10. 2024

Přijato: 17. 6. 2024

Kontaktní adresa:

MUDr. Alžběta Kantorová
Urologická klinika VFN a 1. LF UK
Ke Karlovu 6, 128 00 Praha
e-mail: alzbeta.kantorova@vfn.cz

Střet zájmů: Autorka prohlašuje, že má následující možný konflikt zájmů: přednášející Ipsen.

Prohlášení o podpoře: Podpořeno projektem MZ ČR – RVO-VFN64165.

SOUHRN

Kantorová A, Soukup V, Čapoun O. Cirkulující nádorové buňky v onkourologii.

V onkourologii využíváme řadu biomarkerů v diagnostice, monitoraci léčby, předpovědi relapsu či rezistence na terapii. Nejčastěji užívaným biomarkerem v onkourologii je prostatický specifický antigen (PSA) u léčby karcinomu prostaty. Další markery se uplatňují u nádorů varlat, konkrétně alfa-fetoprotein (AFP), beta-podjednotka lidského choriogonadotropinu (beta-hCG) a laktátdehydrogenáza (LD). U karcinomu močového měchýře využíváme vyšetření cytologie moči, jejímž úskalím je však i přes dobrou senzitivitu a specifitu v zachytu high-grade uroteliálního karcinomu nízká senzitivita při detekci low-grade lézí. U ostatních

onkourologických onemocnění nám však stále specifické biomarkery chybí. V současné době probíhá výzkum cirkulujících nádorových buněk (circulating tumor cells – CTC), které jsou odebírány pomocí tzv. „tekuté biopsie“ a mohly by se stát slibnými biomarkery v řadě onemocnění. V této práci podáváme přehled aktuálního využití CTC u onkourologických onemocnění.

KLÍČOVÁ SLOVA

Cirkulující nádorové buňky, tekutá biopsie, karcinom prostaty, nádory ledviny, nádory močového měchýře.

ABSTRACT

Kantorová A, Soukup V, Čapoun O. Circulating tumor cells in oncurology.

In oncurology, we use a number of biomarkers for diagnosis, monitoring treatment, predicting relapse or resistance to therapy. The most commonly used biomarker in oncurology is prostate specific antigen (PSA) in the treatment of prostate cancer. Other markers used in testicular tumours are alpha-fetoprotein (AFP), beta-subunit of human chorionic gonadotropin (betahCG) and lactate dehydrogenase (LD). For bladder cancer we use urine cytology test, which despite good sensitivity and specificity in detecting high-grade urothelial carcinomas has the disadvantage of low sensitivity in detecting low-grade lesions. However, we still lack specific biomarkers for other oncological